Oʻzbekiston Ekologik partiyasi

OʻZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY MAJLISI QONUNCHILIK PALATASI

YIT
Yashil iqtisodiyot&taraqqiyot
ilmiy-elektron jurnal

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining
Iqlim oʻzgarishi oqibatlarini kamaytirish va “yashil” iqtisodiyotga
oʻtishni tezlashtirish masalalari boʻyicha komissiyasi

Oʻzbekiston Ekologik partiyasi fraksiyasi

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” ijtimoiy – iqtisodiy, siyosiy, ilmiy – ommabop jurnal

“YASHIL IQTISODIYOTGA OʻTISH VA EKOLOGIK BARQAROR RIVOJLANISH BOSQICHLARIDA ILGʻOR MUHANDISLIK MAKTABLARINI SHAKLLANTIRISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI” Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi

2025-YIL 3-DEKABR

Republican Scientific–Practical Conference “CHALLENGES IN DEVELOPING ADVANCED ENGINEERING SCHOOLS FOR GREEN ECONOMY AND ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY”

3 DECEMBER 2025

Республиканская научно-практическая конференция «ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПЕРЕДОВЫХ ИНЖЕНЕРНЫХ ШКОЛ В РАЗВИТИИ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ»

3 ДЕКАБРЯ 2025 ГОДА

10-MAXSUS SON

Toshkent — 2025

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 231 sahifa.
2025-yil, dekabr

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja’sur Artiqboy o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

OLIY TA'LIMDA EKO-TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ORQALI OROLBO'YI HUDUDINING EKOLOGIK BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASH 8
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

"YASHIL ENERGETIKA" – O'ZBEKISTONNING YASHIL VA SOG'LOM KELAJAGI IQTISODIYOTIMIZNING YANGI DRAYVERI 11
Abdushukur Hamzayev

BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISHDA EKOLOGIK MADANIYATNING AHAMIYATI 14
Xodjayeva Mohira Mirzaxmadovna

O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISH: IQTISODIY, EKOLOGIK VA IJTIMOIY TRANSFORMATSIYA YO'NALISHLARI 17
Xofizov Baxriddin Turdievich, Raximov Oybek Raimovich

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA 21
Muxiddin Kalonov

YASHIL IQTISODIY TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA SOLIQ MEXANIZMLARINI MODERNIZATSIYA QILISHNING IQTISODIY AHAMIYATI 25
Xudoyqulov Sadriddin Karimovich

"YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ASOSIDA "YASHIL O'SISHNI" TA'MINLASH: MUOMMO VA YECHIMLAR 28
Makhmudov Nosir Makhmudovich

YASHIL OBLIGATSIYALAR: IQTISODIY FAOLLIK VA HISOB YURITISHNING DOLZARB MASALALARI 32
Norboy G'anievich Karimov

O'ZBEKISTONДА "YASHIL IQTISODIYOT VA EKOLOGIK BARQAROR RIVOJLANISHDA ILG'OR MUHANDIS MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHDA EKOLOGIK TA'LIM MUAMMOLARI VA YECHIMLARI" 35
Nazarov Xolmurod

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA ILG'OR MUHANDISLIK MAKTABLARI VA TEXNOPARKLARNING AHAMIYATINI AKADEMIK TA'LIM JIHATIDAN TAKOMILLASHTIRISH 42
Sanjarbek Mirzaliyev Maxamatjon o'g'li

KO'P YILLIK DARAXTLARNI XATLOVDAN O'TKAZISH, RAQAMLASHTIRISH VA ILMIY BAHOLASH TIZIMI: EKOLOGIK MONITORING VA SHAHARNING YASHIL INFRASTRUKTURASINI BOSHQARISH UCHUN ILG'OR MODEL 44
Pirmuhamedov Ulug'bek Botirovich

MUMKIN BO'LGAN MUQOBIL SUV MANBASI SIFATIDA YOMG'IR SUVLARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI 47
Khursanov Kamol Erkinovich

HUDUDLARNING XUSUSIYATLARI ASOSIDA IJTIMOIY HIMOYA XARAJATLARINI DIFFERENSIAL MOLIYALASHTIRISH MODELINI TAKOMILLASHTIRISH 50
Hakimov Feruz Xurshid o'g'li

INDUSTRIYAL SANOAT EHTIYOJLARIGA MOS, INNOVATSIYALAR YARATISHGA QODIR MUHANDISLARNI TAYYORLASHDA ILG'OR MUHANDISLIK MAKTABLARI VA "YASHIL" IQTISODIYOT INTEGRATSIYASINING STRATEGIK AHAMIYATI 53
Sherzod Qurbonov

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUB'EKTLARINING EKSPORT SALOHIYATINI OSHIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH 56
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi

ENERGIYA TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARNI JORIY QILISHDA YASHIL BUXGALTERIYANING ROLI 59
Tashmanov G'olib Davronovich

YASHIL BUXGALTERIYA VA YASHIL MOLIYANI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK DOLZARBLIGI 63
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING IJTIMOIY-IQTISODIY TAHLILI 66
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich

QIShLOQ XO'JALIGIDA IShLAB ChIQARIShNI RIVOJLANTIRIShNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI 69
Normurodov Sarvar Norboy o'g'li

АРХИТЕКТУРНЫЕ ПРИНЦИПЫ СОЗДАНИЯ БЕЗОПАСНЫХ И ДОСТУПНЫХ ВЕЛОДОРОЖЕК В УСЛОВИЯХ ПЛОТНОЙ ГОРОДСКОЙ ЗАСТРОЙКИ В УЗБЕКИСТАНЕ. 72
Абдуллаева Ситорабону Хасанжон кизи

YASHIL MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR VA ULARNING EKOLOGIK INFRATUZILMA MODERNIZATSIYASIDAGI ROLI 74
Tursunkulova Gulchiroy Burxonovna

РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ИНКЛЮЗИИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ДО 2030 ГОДА 77
Алимова Азиза Шерзотовна

SANOATDA YASHIL ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MARKETING YONDASHUVLAR 83
Abdullaev Elyorbek Odiljon o'gli

MODA SANOATIDA YASHIL MARKETING VA ISTE'MOLCHILARNING EKOLOGIK ONGINI RIVOJLANTIRISH 87
Ahmadjonova Rayhona Jasurbek qizi

YASHIL ERP TIZIMLARINING KORXONALARDA BARQAROR RIVOJLANISH VA MARKETING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI 91
Azizov Abdulla Abdisalamovich

OLIY TA'LIM MUASSASALARINI INNOVATSION MENEJMENT ASOSIDA YASHIL MARKETINGDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI QO'LLASH 95
Boltayeva Sitora Mirdjonovna

HUDUDLARARO IJTIMOIY TENGLIKNI TA'MINLASHDA YASHIL MARKETING INSTRUMENTLARINING AHAMIYATI 99
Ibrohimov Baxtrom Bog'dirovich

OLIY TA'LIMDA YASHIL INNOVATSIYALARNI TARG'IB QILISH ORQALI XORIJIY TALABALAR OQIMINI OSHIRISH 103
Isamuqometov Shukurullo Asotullayovich

YASHIL INNOVATSIYALAR ASOSIDA AGROMARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH VA MEVA SABZAVOT BOZORIDAGI NARX BARQARORLIGI MODELI 107
Isroilov Abdurashid Abduraxmanovich

RAQAMLI IQTISODIYOTDA MIJOZLAR BILAN YASHIL RAQAMLI ALOQALARNI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI 112
Mirziyodova Gulnozaxon Ayubxon qizi

SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI BILIMLARNI BAHOLASH TIZIMLARI VA ULARNING RAQAMLI IQTISODIYOTGA MOSLASHGAN ILG'OR YONDASHUVLARI 115
Radjabov Bunyod Abduxalilovich

RAQAMLI IQTISODIYOTDA MIJOZLAR BILAN YASHIL RAQAMLI ALOQALARNI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI 119
Mirziyodova Gulnozaxon Ayubxon qizi

TO'QIMACHILIK SANOATIDA SUN'IY TOLALARDAN FOYDALANISHDA BARQAROR TA'MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH 122
Raximov Furqat Jalolovich

TIJORAT BANKLARIDA OMONAT HAJMINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING VOSITALARINING ROLI 126
Raximov Shoxrux Furqatovich

PAXTA TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARINI JORIY ETISH VA ULARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH 130
Tadjiev Sa'dulla Muhitdinovich

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORLARIDA YASHIL INNOVATSIYALAR ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA MARKETING STRATEGIYASINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH 134
Xudayberganov Jasur Baxodirovich

ФИНАНСОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ И МЕЖДУНАРОДНОЕ КРЕДИТОВАНИЕ В КОНТЕКСТЕ ЗЕЛЁНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА........ 138
Арзуманян Стелла Юрьевна

XODIMLAR FAOLIYATINI BAHOLASHDA KPI ASOSIDAGI RAQAMLI PLATFORMANI JORIY ETISHNING IQTISODIY, TASHKILIY VA TEXNOLOGIK SAMARADORLIGI........ 144
Shuhratov Ma’murjon Shuhrat o‘g‘li

SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA KPI KO‘RSATKICHLARINI PROGNOZLASH VA BOSHQARUV QARORLARINI QO‘LLAB-QUVVATLASHNING RAQAMLI MODELI........ 147
Shuhratov Ma’murjon Shuhrat o‘g‘li

O‘ZBEKISTON MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI SIFATINI OSHIRISHNING MUHIM SHARTLARI........ 150
Murodbek Boltaboyev

RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TURIZM TARMOQLARINI SINERGETIK RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI........ 154
Saidova Dilfuza Abdufattohovna

TOVARLARNI ILGARI SURISHDA EKO MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH........ 157
Sobiroz Azizbek Avazbekovich, Erkinova Adolat Karim qizi

HAVO IFLOSLANISHINI MONITORING QILISHDA RAQAMLI VA YASHIL IQTISODIYOT O‘RNI: SAMARADORLIK VA SIYOSIY QARORLAR........ 160
Saloxidinov Jahongir Alisher o‘g‘li

CHILONJIDA (ZIZIPHUS JUJUBA) O‘SIMLIGINING SHAMOLGA TA’SIRI: MORFO-FIZIOLOGIK MEXANIZMLAR VA AGROEKOLOGIK ASOSLARI........ 163
Yakubjonova Nodiraxon Avazxon qizi

TOSHKENT SHAXRINI YASHIL MAKON (ZONA) QILISH LOYIHASI ISHLAB CHIQISH........ 166
Xushboqov Bobur

YASHIL ENERGETIKA ASOSIDA INTELLEKTUAL TEMIR YO‘L TARMOQLARIDA ELEKTR ENERGIYANI BOSHQARISH TIZIMLARI: EKOLOGIK BARQARORLIK VA OPTIMAL INTEGRATSIYA YECHIMLARI........ 169
Olimjon Toirov, Shohruh Azimov

IQLIM O‘ZGARISHLARI VA GLOBALLASHUV SHAROITIDA EKOLOGIK-HUQUQIY TA’LIMNI RIVOJLANTIRISH........ 175
Jumanazar Xolmuminov

STATISTICAL ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING CREDIT INTEREST RATES IN COMMERCIAL BANKS........ 175
Abdullayev Shakhobiddin Shamsiddinovich

MAMLAKATIMIZDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG‘I VA UNI PROGNOZ QILISH USULLARI........ 178
Sobirova Nigora Baxtiyor qizi

OROLBO‘YI HUDUDIDA YOSHLAR TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA EKOLOGIK TA’LIMNING ROLI VA INNOVATSION YONDASHUVLAR........ 182
Isoqulova Munisa Muhammad qizi

EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA’MINLASHDA YASHIL INNOVATSIYALAR HAMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARGA ASOSLANGAN ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR........ 186
Raimov Suhrob Jahongir o‘g‘li

TIJORAT BANKLARNING QIMMATLI QOG‘OZLAR BOZORI MEXANIZMLARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLAR........ 189
Abduganiyeva Gulzada Tolkinovna

YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH ORQALI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA’MINLASH........ 192
Mengnorov Almardon Abdirahmonovich

AKSIZ SOLIG‘IGI STAVKALARINI INDEKSATSIYA QILISHNING ASOSIY YO‘NALISHLARI........ 196
Abdulxayeva Shaxnoza Muxammadiyevna

ERKIN IQTISODIY ZONALARNING RIVOJLANISHI........ 199
Mamadiyev Elyor Akmalovich

АРХИТЕКТУРНО-ПРОСТРАНСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ ГАСТРОНОМИЧЕСКИХ УЛИЦ........ 202
Хаитов С.И.

DORIVOR O‘SIMLIKLAR XOM ASHYOSINING IQTISODIYOTDAGI O‘RNI VA AHAMIYATI........ 205
Usmonov Mirg‘ulom Xoshim o‘g‘li

GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA TENGSIZLIKNING KUCHAYISHI: SABABLAR VA OQIBATLAR........ 208
Fayziyeva Dilso‘z Bahodirovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

FARG‘ONA VILOYATI IJTIMOIY-IQTISODIY VA MEHNAT BOZORINING RIVOJLANISH JARAYONLARINI IQTISODIY-STATISTIK TAHLIL QILISH VA BAHOLASH.......... 212
Mirzayeva Odina Imomnazar qizi

TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI 216
Xayitaliyev Nazirjon Yunusaliyevich

CHAKANA SAVDO KORXONASIDA BREND STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI VA ULARNING RAQOBATBARDOSHLIKKA TA’SIRI.......... 221
Ro‘zimatov Shohboz Hamdambek o‘g‘li

TRANSPORT VA LOGISTIKA KORXONALARIDA KORPORATIV BOSHQARUV VA MARKETING SIYOSATI 227
Qutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Tojiyeva Maxliyoxon Jaxondir qizi

TRANSPORT VA LOGISTIKA KORXONALARIDA KORPORATIV BOSHQARUV VA MARKETING SIYOSATI

Qutbitdinova Moxigul Inoyatovna
TDIU i.f.n., dotsent,

Tojiyeva Maxliyoxon Jaxondir qizi
Alfraganus Universiteti Iqtisodiyot fakul'teti
Menejment va marketing кafedrasi PhD, dosent

Annotatsiya. Mazkur tezisda transport va logistika korxonalarida korporativ boshqaruv tizimi hamda marketing siyosatini uygʻunlashtirish masalalari ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilingan. Bozor iqtisodiyoti sharoitida transport-logistika xizmatlariga boʻlgan talabning ortib borishi, raqobat muhitining kuchayishi hamda mijozlar ehtiyojlarining murakkablashuvi korxonalarda samarali korporativ boshqaruv va puxta marketing siyosatini shakllantirishni taqozo etmoqda. Tezisda korporativ boshqaruv mexanizmlarining marketing qarorlariga ta'siri, marketing siyosati orqali korxonalarning raqobatbardoshligini oshirish yoʻllari, shuningdek transport va logistika sohasida barqaror rivojlanishni ta'minlash masalalari yoritilgan.

Kalit soʻzlar: transport, logistika, korporativ boshqaruv, marketing siyosati, raqobatbardoshlik, xizmatlar bozori, strategik boshqaruv.

Abstract. This thesis analyzes the issues of integrating corporate governance systems and marketing policy in transport and logistics enterprises from scientific-theoretical and practical perspectives. In a market economy, the growing demand for transport and logistics services, increasing competition, and the growing complexity of customer needs require the development of effective corporate governance and a well-designed marketing policy. The thesis highlights the impact of corporate governance mechanisms on marketing decisions, ways to enhance enterprise competitiveness through marketing policy, as well as issues related to ensuring sustainable development in the transport and logistics sector.

Key words: transport, logistics, corporate governance, marketing policy, competitiveness, services market, strategic management.

Аннотация. В настоящих тезисах с научно-теоретической и практической точек зрения проанализированы вопросы интеграции системы корпоративного управления и маркетинговой политики на транспортных и логистических предприятиях. В условиях рыночной экономики рост спроса на транспортно-логистические услуги, усиление конкурентной среды и усложнение потребностей клиентов требуют формирования эффективного корпоративного управления и продуманной маркетинговой политики. В тезисах раскрыто влияние механизмов корпоративного управления на маркетинговые решения, пути повышения конкурентоспособности предприятий посредством маркетинговой политики, а также вопросы обеспечения устойчивого развития в сфере транспорта и логистики.

Ключевые слова: транспорт, логистика, корпоративное управление, маркетинговая политика, конкурентоспособность, рынок услуг, стратегическое управление.

KIRISH

Soʻnggi yillarda transport va logistika sohasining jadal rivojlanishi milliy va mintaqaviy iqtisodiyotning barqaror oʻsishida muhim omilga aylanib bormoqda. Xalqaro savdo hajmining kengayishi, global ta'minot zanjirlarining murakkablashuvi hamda raqamli texnologiyalarning joriy etilishi transport-logistika xizmatlariga boʻlgan talabni sezilarli darajada oshirmoqda. Shu bilan birga, bozorda raqobatning kuchayishi, xarajatlarning ortishi va mijozlar talablarining oʻzgaruvchanligi transport va logistika korxonalaridan samarali boshqaruv va moslashuvchan marketing siyosatini talab etmoqda.

Mazkur sharoitda korporativ boshqaruv transport va logistika korxonalarining uzoq muddatli strategik rivojlanishini ta'minlovchi muhim boshqaruv mexanizmi sifatida namoyon boʻlmoqda. Korporativ boshqaruvning

IQTISODIYOT ЭКОНОМИКА ECONOMY

sifatli tashkil etilishi marketing qarorlarining asoslanganligini oshiradi, resurslardan samarali foydalanishni ta’minlaydi va korxona faoliyatining oshkoraligi hamda barqarorligini kuchaytiradi.

Korporativ boshqaruv transport va logistika korxonalarida mulkdorlar, menejment va boshqa manfaatdor tomonlar o‘rtasidagi munosabatlarni tartibga soluvchi tizim sifatida qaraladi. Ushbu tizim korxonaning strategik maqsadlarini belgilash, qarorlar qabul qilish jarayonini muvofiqlashtirish va faoliyat samaradorligini nazorat qilishni o‘z ichiga oladi.

Transport va logistika sohasida korporativ boshqaruvning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: strategik rejalashtirishni takomillashtirish, risklarni boshqarish, investitsiya siyosatini muvofiqlashtirish hamda xizmatlar sifatini oshirish. Ayniqsa, logistika zanjirlarining uzluksiz ishlashi va transport xizmatlarining ishonchliligi korporativ boshqaruv tizimining samaradorligiga bevosita bog‘liqdir.

Marketing siyosati transport va logistika korxonalarida bozor talabini o‘rganish, mijozlar ehtiyojlarini aniqlash va xizmatlarni bozorda muvaffaqiyatli joylashtirishga qaratilgan faoliyatlar majmuasidir. Ushbu sohada marketing siyosati nafaqat reklama va sotuv jarayonlarini, balki xizmatlar portfelini shakllantirish, narx belgilash hamda mijozlar bilan uzoq muddatli munosabatlarni rivojlantirishni ham qamrab oladi.

Transport va logistika xizmatlarining xususiyati shundan iboratki, ular asosan biznes-mijozlarga yo‘naltirilgan bo‘lib, xizmat sifati, tezkorlik va ishonchlilik marketing siyosatining asosiy ustuvor yo‘nalishlari hisoblanadi. Shu sababli, marketing siyosatini ishlab chiqishda xizmatlarning logistika samaradorligi va mijozlar qoniqishini oshirish masalalariga alohida e’tibor qaratiladi.

Transport va logistika korxonalarida korporativ boshqaruv va marketing siyosati o‘zaro uzviy bog‘liq bo‘lib, ularning uyg‘unligi korxonaning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Korporativ boshqaruv doirasida qabul qilinadigan strategik qarorlar marketing siyosatining asosiy yo‘nalishlarini belgilab bersa, marketing faoliyati natijalari boshqaruv qarorlarini takomillashtirish uchun muhim axborot manbai bo‘lib xizmat qiladi.

Masalan, bozorda yangi logistika xizmatlarini joriy etish yoki transport yo‘nalishlarini kengaytirish bo‘yicha qarorlar korporativ boshqaruv darajasida qabul qilinadi, biroq ushbu qarorlarning muvaffaqiyati marketing tadqiqotlari va bozor tahliliga bevosita bog‘liqdir. Shu tariqa, korporativ boshqaruv va marketing siyosati integratsiyasi korxonaning bozor pozitsiyasini mustahkamlash imkonini beradi.

Raqamli texnologiyalar transport va logistika korxonalarida marketing siyosatini tubdan o‘zgartirmoqda. Axborot tizimlari, CRM platformalari, raqamli monitoring hamda ma’lumotlar tahlili vositalari orqali mijozlar bilan samarali aloqalar o‘rnatilmoqda. Bu holat marketing siyosatini yanada aniq, maqsadli va moslashuvchan tarzda amalga oshirish imkonini yaratadi.

Raqamli marketing vositalari yordamida transport va logistika korxonalari o‘z xizmatlarini real vaqt rejimida targ‘ib etishi, mijozlar ehtiyojlarini tezkor aniqlashi hamda individual takliflarni shakllantirishi mumkin. Natijada marketing siyosatining samaradorligi oshib, korxonaning bozor raqobatbardoshligi kuchayadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivoji, katta hajmdagi ma’lumotlarni qayta ishlash imkoniyatlari hamda raqamli platformalarning keng qo‘llanilishi marketing faoliyatining an’anaviy usullarini sezilarli darajada takomillashtirdi. Endilikda marketing siyosati faqat xizmatlarni targ‘ib qilish vositasi bo‘lib qolmay, balki mijozlar ehtiyojlarini chuqur tahlil qilish, bozor tendensiyalarini prognozlash va strategik qarorlar qabul qilishning muhim instrumentiga aylanmoqda.

Transport va logistika korxonalarida CRM tizimlari, raqamli monitoring platformalari, GPS va IoT texnologiyalari asosida mijozlar bilan o‘zaro munosabatlarni boshqarish marketing siyosatining samaradorligini oshirmoqda. Ushbu texnologiyalar yordamida mijozlarning buyurtma xulq-atvori, xizmatlardan foydalanish chastotasi hamda qoniqish darajasi real vaqt rejimida tahlil qilinadi. Natijada marketing siyosatini individual yondashuv asosida shakllantirish, ya’ni har bir mijoz segmenti uchun moslashtirilgan xizmat takliflarini ishlab chiqish imkoniyati yuzaga keladi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar transport va logistika xizmatlarini targ‘ib etishda marketing kommunikatsiyalarining sifat jihatdan yangi bosqichini ta’minlamoqda. Internet platformalari, ijtimoiy tarmoqlar, elektron savdo va onlayn bronlash tizimlari orqali xizmatlar haqidagi axborotlarni tezkor va keng auditoriyaga yetkazish marketing siyosatining ta’sir doirasini kengaytiradi. Bu holat korxonalarga bozor talabiga tez moslashish, raqobatchilar faoliyatini tahlil qilish va o‘z xizmatlarini differensiallash imkonini beradi.

Raqamli marketing analitikasi va big data texnologiyalaridan foydalanish transport va logistika korxonalarida marketing siyosatini ilmiy asosda rejalashtirishga xizmat qiladi. Statistik ma’lumotlar, mijozlar fikrlari va bozor ko‘rsatkichlarini kompleks tahlil qilish orqali marketing qarorlarining aniqligi va ishonchliligi oshadi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar marketing risklarini kamaytirish, resurslardan samarali foydalanish va marketing xarajatlarining iqtisodiy samaradorligini oshirishga imkon yaratadi.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar transport va logistika korxonalarida marketing siyosatini strategik boshqaruvning ajralmas elementi sifatida shakllantirib, xizmatlar bozorida raqobatbardoshlikni oshirish, mijozlar sodiqligini mustahkamlash va uzoq muddatli barqaror rivojlanishni ta’minlashga xizmat qilmoqda.

O‘tkazilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, transport va logistika korxonalarida samarali korporativ boshqaruv tizimi mavjud bo‘lgan hollarda marketing siyosati yanada tizimli va maqsadga yo‘naltirilgan holda amalga oshiriladi. Bunday korxonalarda xizmatlar sifati yuqori bo‘lib, mijozlar sodiqligi va bozordagi ulushi oshib boradi.

Shuningdek, marketing siyosatini korporativ boshqaruv strategiyasi bilan uyg‘unlashtirish transport va logistika korxonalarida moliyaviy barqarorlikni ta’minlash, risklarni kamaytirish hamda investitsion jozibadorlikni oshirishga xizmat qilishi aniqlanmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Transport va logistika korxonalarida korporativ boshqaruv hamda marketing siyosatini uyg‘unlashtirish raqobatbardoshlikni oshirish va barqaror rivojlanishni ta’minlashning muhim sharti hisoblanadi. Samarali korporativ boshqaruv marketing qarorlarining asoslanganligini kuchaytirib, xizmatlar bozorida mustahkam pozitsiyani egallash imkonini beradi.

Olingan xulosalardan kelib chiqib, quyidagi ilmiy-amaliy takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiq hisoblanadi:

– transport va logistika korxonalarida korporativ boshqaruv tizimini marketing strategiyasi bilan integratsiya qilish;

– marketing siyosatini ishlab chiqishda bozor tahlili va mijozlar ehtiyojlarini muntazam o‘rganib borish;

– raqamli marketing vositalari va zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanish;

– boshqaruv va marketing xodimlari malakasini oshirish orqali xizmatlar sifati va mijozlar qoniqishini yaxshilash.

Mazkur takliflarning amaliyotga tatbiq etilishi transport va logistika korxonalarining samaradorligini oshirish, bozor sharoitlariga moslashuvchanligini kuchaytirish hamda ularning uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta’minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Abdurahmonov Q.X. Korporativ boshqaruv va strategik menejment asoslari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2018. – 320 b.
2. Qodirov A.X. Transport iqtisodiyoti va logistika tizimlarini boshqarish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – 280 b.
3. Islomov B.A. Transport va logistika xizmatlari bozorida marketing siyosatini shakllantirish masalalari // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – Toshkent, 2020. – №4. – B. 45–52.
4. Tojiyev M.T. Transport-logistika tizimlarining iqtisodiy samaradorligini oshirish yo‘llari. – Toshkent: TDIU nashriyoti, 2017. – 240 b.
5. Kotler P. Marketing Management. Pearson Education, 2016.
6. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management. Pearson, 2016.
7. Tricker B. Corporate Governance: Principles, Policies and Practices. Oxford University Press, 2019.

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

2025. № 10-maxsus son

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

OPEN ACCESS · INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL · Academic Resource Index ResearchBib · OpenAIRE · ULRICHSWEB GLOBAL SERIALS DIRECTORY · ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE · BASE · ROAD · Crossref · НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISBN 978-9910-8407-4-6